

حمید تمجدی

حمید تمجدی؛ تهیه‌کننده، نویسنده، بازیگر، تدوینگر و کارگردان آثار داستانی و مستند، یکی از هنرمندانی است که سال‌هاست نامش را در تیتراژ برنامه‌های تلویزیون نمی‌بینیم؛ زیرا پس از سال‌ها فعالیت تلویزیونی و سینمایی، در سال ۲۰۰۶ به کانادا مهاجرت کرده است. تمجدی که دانش‌آموخته دانشکده صداوسیماست، طی سال‌های فعالیتش در ایران، علاوه بر تهیه‌کنندگی، چند اثر مستند و داستانی را نوشته و کارگردانی کرده و در چند فیلم سینمایی ایفای نقش کرده است.

حمید تمجدی با ساخت سریال پلیسی «مزد ترس» نام خود را در لیست ماندگاران عرصه تلویزیون ثبت کرد. «مزد ترس» سریالی موفق در ژانر پلیسی است که در سال ۷۱ تولید و پخش شد و مورد استقبال مخاطبان قرار گرفت. «درخت»، «هوردورق» و «آوای برگ‌ها» نیز آثار مستندی هستند که حمید تمجدی کارگردانی آن‌ها را به عهده داشته و از فیلم‌های سینمایی او می‌توان به «شب بی‌پایان»، «چهارشنبه عزیز» و «گل سرخ» اشاره کرد.

حمید تمجدی که در حال حاضر ساکن کانادا است، همچنان مشغول فیلمسازی است و آثارش در چند جشنواره مختلف نمایش داده شده‌اند.

قاسم جعفری

قاسم جعفری؛ نویسنده، کارگردان و تهیه‌کننده است و مخاطبان او را با سریال محبوب و جوان‌پسند «خط قرمز» به یاد می‌آورند که در اوایل دهه ۸۰ به روی آنتن رفت. او که فعالیت در عرصه سینما را با حضور در گروه تولید آغاز کرده، نخستین اثر سینمایی‌اش را در سال ۷۳ ساخته که «ماه مهربان» نام دارد و از دیگر آثار سینمایی او می‌توان به «قاصدک»، «گرگ و میش»، «مجنون لیلی»، «پروانگی» و «دختران» اشاره کرد؛ که این آخری به مدت سه‌سال توقیف بود و در نهایت مجوز پخش ویدئویی آن صادر شد. آخرین اثر سینمایی قاسم جعفری نیز «عین شین قاف» نام دارد که در سال ۹۳ تولید شده و باز یگرانی چون بهاره کیان‌افشار، سیما تیرانداز و نیما رئیسی در آن ایفای نقش کرده‌اند.

گفتنی است قاسم جعفری با ساخت سریال «مسافری از هند» و «کمکم کن» که به ترتیب در سال‌های ۸۱ و ۸۲ تولید شده‌اند، توانست مخاطبان زیادی را جذب تلویزیون کند. «غریبانه» و «از نفس افتاده» نیز سریال‌های دیگری هستند که قاسم جعفری کارگردانشان بوده است. قاسم جعفری چند سالی است که از کارگردانی دست‌کشیده و مدتی است مدیریت سالن تئاتر «شهرزاد» را به عهده دارد.

امیراله احمدجو

امیراله احمدجو که مخاطبان تلویزیون او را با سریال «روزی روزگاری» به یاد می‌آورند، فارغ‌التحصیل فیلمبرداری از مدرسه عالی تلویزیون است و اولین اثر سینمایی‌اش «شاخه‌های بید» نام دارد که در سال ۶۷ ساخته شد.

امیراله احمدجو که سینماگران و اهالی تلویزیون او را هنرمندی وسواس و مبادی اخلاق می‌دانند در دهه ۶۰ با ساخت سریال «سردار جنگل» پا به عرصه تلویزیون گذاشت و پس از آن در سال ۱۳۷۰، سریال «روزی روزگاری» را کارگردانی کرد که بازی درخشان خسرو شکیبایی، ژاله علو و جمعی از بازیگران کاربلد تلویزیون و سینما نقطه قوت آن است. این کارگردان چند سال بعد سریال «تفنگ سرپر» را ساخت که ماهیتی تاریخی داشت. «تفنگ سرپر» با وجود تولید سخت و زمان‌بر نتوانست مانند سریال محبوب «روزی روزگاری» توجه مخاطبان را به خود جلب کند، اما با این حال همچنان یکی از بهترین و کم‌نقص‌ترین آثار تلویزیونی به شمار می‌رود. «پشت کوه‌های بلند» آخرین اثر تلویزیونی امیراله احمدجو است که در سال ۹۱ به روی آنتن شبکه سوم سیما رفت و نسبت به دو اثر قبلی موفقیت‌های زیادی کسب نکرد.

امیراله احمدجو که در سینما نیز فعال بوده و نویسندگی فیلمنامه‌های «دنیای وارونه» و «تفنگ‌های سحرگاه» را به عهده داشته و فیلم سینمایی «شاخ‌های بید» را در سال ۶۷ کارگردانی کرده، از سال ۹۱ در تلویزیون حضور ندارد.

حمید لبخنده

حمید لبخنده؛ نویسنده، بازیگر و کارگردان تلویزیون و سینما، یکی از هنرمندانی است که در دهه ۷۰ مورد توجه مدیران سرازمان صداوسیما بود و در همان سال‌ها سریال‌های محبوب و عاشقانه «در پناه تو» و «در قلب من» را به روی آنتن برد که هر دو جوان‌پسند بودند و مورد توجه مخاطبان قرار گرفتند. لبخنده در ادامه روندی که پیش گرفته بود در سال ۸۱ سریال عاشقانه دیگری را به روی آنتن برد که «با من بمان» نام داشت. این سریال گرچه به اندازه دو عاشقانه قبلی‌اش موفق نبود اما به هر حال یکی از آثار موفق تلویزیون به شمار می‌رود.

حمید لبخنده که از سال ۶۶ با ثبت نام در کلاس‌های بازیگری دکتر حسینعلی طباطبایی وارد وادی هنر شد و فارغ‌التحصیل بازیگری و کارگردانی تئاتر از دانشکده هنرهای زیباست، از او اسط دهه ۶۰ با به عرصه تلویزیون گذاشت و «ارویان اخبار» نخستین مجموعه تلویزیونی اوست. لبخنده تا اواخر دهه ۸۰ و ابتدای دهه ۹۰ در تلویزیون حضور داشت و طی سال‌های فعالیتش در عرصه تلویزیون سریال‌هایی چون «این شرح بی‌نهایت»، «حکایت‌نامه» و «مهر و ماه» را کارگردانی کرد و «دارگل» و «ساعت بدون عقربه» تله‌فیلم‌هایی هستند که لبخنده کارگردان آن‌ها بوده است. حمید لبخنده که تنها فیلم سینمایی‌اش «آبی» نام دارد تا سال ۹۰ در تلویزیون حضور داشت و سریال «رازهای یک خانه» آخرین اثر تلویزیونی اوست که در سال ۹۰ تولید شد و با عنوان «یادباد» به روی آنتن شبکه چهار سیما رفت.

حمید لبخنده سال‌هاست مدیریت آکادمی «سمندریان» را به عهده دارد و مدت‌هاست در عرصه تلویزیون و سینما فعال نیست.

محمد رضا هنرمند

محمد رضا هنرمند که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ یکی از کارگردان‌های پرکار بود، در سال ۶۱ با فیلم «مرگ دیگری» پایه عرصه سینما گذاشت و پس از آن فیلم‌های مطرحی چون «زنگ‌ها»، «رد پای بر شن»، «دزد عروسک‌ها»، «دیدار»، «مرد عوضی»، «مومیایی ۳» و «عزیزم من کوک نیستم» را جلوی دوربین برد. هنرمند با این که عمده فعالیتش در سینما بوده چند سریال تلویزیونی نیز تولید کرده که همه آن‌ها آثاری خوش ساخت هستند و در زمان پخش، مورد استقبال مخاطبان قرار گرفته‌اند.

محمد رضا هنرمند در سال ۷۷ با ساخت سریال محبوب و طنز «کاکتوس» پایه عرصه تلویزیون گذاشت که قصه، فضا و بازی خوب بازیگرانی چون زنده‌یاد خسرو شکیبایی، سیروس ابراهیم‌زاده، رضا فیض‌نوروزی، سروش صحت و زهره مجابی رضایت مخاطبان را جلب کرد و باعث شد تا سه فصل دیگر این اثر تلویزیونی تولید شود و از شبکه اول سیما به روی آنتن برود. مجموعه سه‌گانه «کاکتوس» فضایی آوار تمانی داشت و لوکیشن‌های متعددی نداشت، اما با این حال همچنان یکی از سریال‌های موفق تلویزیون به شمار می‌رود.

«زیر تیغ» یکی دیگر از سریال‌های موفق محمد رضا هنرمند است که برخلاف دیگر آثار او حال‌وهوایی تراز یک داشت و بازیگرانی چون پرویز پرستویی، آتیلا پسیانی، فاطمه معتمدآریا و کوروش تهامی در آن ایفای نقش می‌کردند. این سریال در سال ۸۵ از شبکه اول سیما پخش شد و یکی از آثار پر مخاطب رسانه ملی به حساب می‌آید.

سریال «آشپز باشی» با بازی پرویز پرستویی، فاطمه معتمدآریا، مهرآه شریفی‌نیا و فرهاد اصلانی، آخرین اثر تلویزیونی محمد رضا هنرمند است که در سال ۸۸ تولید شد حال‌وهوایی طنز داشت و اثری خانوادگی محسوب می‌شد. این سریال یکی از پرهزینه‌ترین آثار تلویزیونی طی این سال‌هاست. محمد رضا هنرمند نزدیک به یک دهه است که در تلویزیون حضور ندارد و در سینما نیز فعالیت نکرده است.

یادی از دیگر بزرگان

با این که در این گزارش مجال پرداختن به دیگر کارگردان‌های فراموش شده تلویزیون و آثار ماندگارشان نیست، اما می‌توان از آن‌ها نام برد و یاد و خاطره‌شان را زنده کرد. زنده‌یاد اکبر خواجویی کارگردان سریال ماندگار «پدرسالار»، زنده‌یاد شهریار پارسی‌پور کارگردان سریال «مرگ در سکوت»، زنده‌یاد بهمن زرین‌پور کارگردان سریال «آوای فاخته»، محمدعلی طالبی کارگردان سریال «گل پامچال»، بداله صمدی کارگردان سریال «شهر آشوب»، ضیاءالدین دری کارگردان «کیف انگلیسی» و «کلاه پهلوی»، برخی از کارگردان‌هایی هستند که با تولید آثار باکیفیت، نام خود را در لیست ماندگاران تلویزیون ثبت کرده‌اند.

گزارش «صبا» از

کارگردان‌هایی

که سال‌هاست در

تلویزیون حضور

ندارند

گزارش

وحید خانه‌ساز

آن‌هایی که دیگر نیستند!

تلویزیون ایران پس از انقلاب اسلامی، شکل و شمایل دیگری به خود گرفت و نوع برنامه‌سازی آن با گذشت زمان کامل و کامل‌تر شد. با این که همچنان کاستی‌هایی در نوع مدیریت، بخش‌های اجرایی و کیفیت برنامه‌ها وجود دارد؛ اما به هر حال شیوه‌وسبک و سیاق برنامه‌سازی، روندی صعودی را طی کرده است و این پیشرفت کم و بیش را می‌توان برنام‌سازی همسنگ که در ابتدای راه و طی سال‌هایی که رسانه ملی از لحاظ سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در بالاترین سطح به سر می‌برد، مسیری سخت و دشوار را پیموده‌اند. این هنرمندان، اشخاصی هستند که در دهه‌های گذشته با وجود کمبود امکانات مختلف، نام خود را به واسطه آثارشان در لیست ماندگاران عرصه تلویزیون ثبت کرده‌اند و این روزها کسی سراغی از آن‌ها نمی‌گیرد. اما این کارگردان‌های فراموش شده چه کسانی هستند و با تولید کدام سریال‌ها ماندگار شده‌اند؟ گزارش پیش‌رو در این باره است.